

## **PARTENERIATUL EDUCATIV ȘCOALĂ – FAMILIE - UN SUCCES AL PROCESULUI EDUCAȚIONAL**

**Prof.înv.primar Murgoci Emilia Loredana**  
**Școala Gimnazială „Gh. Pătrașcu” Buruienești, jud.Neamț**

„A-ți învăța copiii să facă binele, înseamnă a le lăsa moștenirea cea mai prețioasă”.

Reforma învățământului aduce o schimbare semnificativă în ceea ce privește relația învățătorului cu ceilalți factori implicați în educarea elevului, îndeosebi cu familia. Poziția familiei este aceea de partener într-un proces de dezvoltare, de conturare a drumului și rolului social pe care îl va alege copilul.

Familia are dreptul de a se implica în alegerea ofertei educaționale, a carierei de mai târziu, dar și obligația de a urmări și sprijini eforturile copilului și ale școlii.

Expresia *parteneriat* cu familia nu înseamnă doar o altă denumire a unei relații mai vechi în care familia era informată periodic ori la cerere, asupra evoluției copilului în activitatea școlară. Este vorba de o schimbare de statut a familiei în raport cu școala. Familiei îi revin acum mai multe drepturi- pe care noi trebuie să-i ajutăm, să-i conștientizăm și să beneficieze de ele –dar și sarcini sporite. Schimbările în plan socio-economic exprimă necesitatea reală a colaborării între școală și familie atât în rezolvarea unor sarcini de susținere materială, precum și în cooperarea în alegerea programelor de instruire și educare( curriculum la decizia școlii), pentru cunoașterea personalității copiilor, pentru orientarea școlară și profesională.

Parteneriatul cu familia înseamnă și o reconsiderare a atitudinii învățătorului față de aceasta. Îndatoririle învățătorului față de familie sunt: mai multă transparență, acceptarea observațiilor pertinente și promovarea sugestiilor privind obiectivele și prioritățile educaționale, informarea corectă și operativă. Familia are cea mai mare influență asupra copilului, iar trăirile afective reprezintă suportul absolut necesar susținerii efortului de învățare.

Rolul părinților față de copilul devenit elev se schimbă. Părinții au nevoie de instruire în ceea ce privește modul de urmărire al îndeplinirii sarcinilor școlare și controlul conduitei copilului.

Sunt părinți care intervin în activitatea de învățare a copilului în mod necorespunzător, fie având tendința de a se substitui copilului în efectuarea unor teme, prin alte metode decât cele indicate, fie manifestând exigențe nerealiste față de acesta.

Activitatea de îndrumare a părinților de către învățător este evident necesară.

Unitatea de opinii dintre cele două instituții – școală, familie – trebuie realizată doar în strânsă colaborare.

Sunt părinți care își propun să ajute școala, cu condiția ca ei să cunoască obiectivele educaționale. Pe aceștia trebuie să-i informăm, descriindu-le tipurile de comportamente realizabile, explicarea modalității de acțiune, pentru ca metodele de influențare să nu fie în contradicție cu cerințele pedagogice.

Alți părinți nu manifestă interesul necesar față de evoluția copilului și, ca atare lasă școlii toată grija. Prin metode pedagogice pot fi atrași alături de școală, determinându-i să adere la ideea de colaborare activă.

Părinții sunt cei care trebuie să învețe de la educatorul copilului pentru a cunoaște direcția și ritmul la care trebuie să se alinieze. Schimbul de idei este profitabil atât pentru școală cât și pentru elev și părinții săi.

În lectoratul „Școala părinților” am urmărit ca aceștia:

- Să cunoască specificul activității școlii, obiectele de studiu, orarul, tipul de manuale și rechizite, alte materiale necesare elevului/clasei;
- Să cunoască în mod curent rezultatele școlare ale elevului;
- Să cunoască schimbările survenite în evoluția copilului, înregistrate sistematic de către învățător;
- Să li se creeze condițiile pentru a-și exprima nemulțumirile, părerile, îngrijorările;
- Să li se creeze condiții pentru a-și cunoaște învățătorul și învățătorul să-i cunoască pe părinți;
- Părinții să se cunoască între ei, să acționeze în spirit de echipă pe frontul educațional.

### ***Familia - școala de acasă a elevilor***

În vederea cultivării capacităților elevilor și a pregătirii lor pentru o reușită integrare în societate între învățător și elevi trebuie să existe o unitate de păreri și de acțiune.

Toate acțiunile și măsurile întreprinse de școală cu părinții elevilor au urmărit realizarea educației cu respectarea deplină a drepturilor copilului.

Alături de cerințele de ordin instructiv, formarea trăsăturilor moral-civice reprezintă una dintre sarcinile de bază pe care trebuie să o realizăm. Climatul de muncă intelectuală instituit în școală, trebuie să se regăsească și la nivel de familie, pentru a nu se da impresia elevilor, că învățătura este echivalentul școlii. Învățătura este echivalentul muncii elevului.

Colaborarea dintre învățător și toți părinții elevilor e bună, în special cu cei ai căror copii, întâmpină dificultăți în diverse planuri.

În stabilirea obiectivelor comune ale colaborării, am ținut seama de condițiile concrete ale colectivului de elevi și de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor.

Colaborarea școlii cu familia trebuie să asigure unitatea influențelor educative asupra elevilor, precum și o continuitate în ceea ce privește evoluția de la o etapă la alta, a clasei și a fiecărui elev în parte.

Temele abordate au vizat:

- Dezvoltarea la copii a interesului pentru învățătură;
- Respectarea regimului zilnic de activitate și odihnă a elevilor;
- Cunoașterea anturajului copiilor;
- Îndrumarea și verificarea lecturii elevilor de către părinți, alegerea programelor TV;
- Pregătirea psihologică a copiilor în vederea integrării lor în ciclul gimnazial.

Întâlnirile cu părinții elevilor au avut de obicei un caracter concret și eficient asupra activității reciproce.

În primii ani de școală, noi contribuim hotărâtor la luarea startului în viața socială. Pentru aceasta trebuie să ne cunoaștem cât mai bine elevii, colectivul, să le urmărim evoluția, reflectând asupra viitorului lor, apelând în permanență la sprijinul familiei. Numai așa vom reuși să asigurăm condiții pentru un start bun în viața școlară.

### ***Parteneriatul dascăl-elev***

Literatura de specialitate relevă că, relația care se stabilește între elev și dascălul său este una de interdependență, procesul însuși de predare-învățare având loc prin interacțiune, inter relație, inter cunoaștere.

Elevul trebuie privit ca evaluator și partener, în felul acesta reușindu-se stabilirea unei adevărate relații de parteneriat între cei doi factori ai educației, desigur dacă acest lucru se dorește cu adevărat de către educator.

În relațiile cu elevii trebuie respectate niște reguli:

- să fim prietenoși indiferent de starea afectivă a elevului;
- să-i ascultăm cu răbdare în problemele ce-i frământă;
- să adresăm întrebări binevoitoare pentru a-l face pe elev să se deschidă;
- să nu-l contrazicem, să nu adopte o atitudine de opoziție;
- să folosească în discuții un vocabular adecvat înțelegerii elevului;
- să le furnizăm informații pentru prevenirea actelor de indisciplină, precum și alegerea unui model comportamental.

Relația de parteneriat se face simțită în toate disciplinele de învățământ, dar și în activitățile extracurriculare, ținându-se cont de specificul fiecărei activități în parte. Elevul este partenerul nostru în fiecare oră. Între metode, cele mai adecvate sunt dialogul între noi și elevi, adică relația în care clasa devine partenerul nostru, înlocuind acțiunea unilaterală întemeiată pe relația autoritate-dependență și jocul, pentru că așa cum spune Blaga, „copilul râde: înțelepciunea și iubirea lui e jocul”.

### *Parteneriatul educativ din comunitate*

Este mare nevoie de colaborare între partenerii educativi din comunitate – părinții elevilor, primărie, biblioteca comunală, biserică – pentru a aborda educația din perspectiva afectivității, a cunoașterii și a reglării trebuințelor, atitudinilor, valorilor și motivației care stau la baza unei conviețuirii democratice și integrării în comunitate.

A educa înseamnă răbdare, muncă cotidiană continuă.

Munca în parteneriat vine în sprijinul clarificării unor probleme educative.

Obiectivele parteneriatului educativ au urmărit:

- informarea, comunicarea și promovarea strategiilor educative;
- stabilirea de atribuții, competențe și responsabilități pe plan educativ;
- organizarea unor acțiuni și întâlniri cu caracter educativ;
- dezvoltarea unor relații de colaborare cu partenerii educativi din comunitate.

Voi exemplifica activități desfășurate în cadrul parteneriatului, la care au participat elevii, părinții și alți parteneri din comunitate: 9 Mai, 1 Decembrie, 8 Martie, Obiceiuri și tradiții de sărbători, serbări de sfârșit de ciclu primar.

Alte modalități și forme de colaborare pe care le-am inițiat și coordonat, ce au vizat implicarea educatorilor părinți în activitatea educativă au fost:

- consultații pe teme educative;
- lecții demonstrative pe teme educative ce au avut ca scop cunoașterea și înțelegerea regulilor de comportare civilizată;
- activități prin care se exersează normele de conduită, interrelațiile sociale (am folosit „Codul manierelor elegante pentru copii”);
- colaborare cu alți parteneri educativi (medicul de familie, agentul de poliție, etc) realizându-se astfel educația pentru sănătate, educația prin și pentru cultură și civilizație, educația rutieră preventivă, educația pentru viață, educația ecologică.

Am organizat acțiuni comune cu biblioteca comunală - „Cartea – ospăț al gândurilor”, cu biserica – proiect educațional - „În Tine cred” „Ciclul gimnazial- continuitate firească a învățământului primar” – proiect de parteneriat educațional, excursii, „Oriunde suntem tot copii”etc.

Prin parteneriatul educativ putem orienta elevii spre: punctualitate, adevăr, disciplină, respect față de aproapele nostru, ajutorarea celui aflat în dificultate, inițiativă, efort. Le-am înmănat aproape după fiecare activitate desfășurată pliante cu sfaturi și îndemnuri.

- realizarea unor vitrine cu materiale informative stimulează interesul și curiozitatea părinților, contribuie la lărgirea experienței pedagogice a părinților și implicit la o implicare potrivită în anumite situații educaționale;
- sărbătorirea în comun a unor evenimente din viața de elev sau din viața școlii: sărbătoarea abecedarului, ziua de naștere, banchetul, constituie momente de implicare în actul educativ.

Factorii de modelare a personalității umane trebuie să interacționeze ca un tot unitar, sub forma unui sistem bine încheiat pentru atingerea țelului comun: educarea copilului. Este nevoie permanent de un schimb de informații, de completare și valorificare a influențelor dirijate spre micul învățăcel.

### *Colaborarea dintre școală și familie – o reușită a procesului educațional*

Educația este o acțiune la care își dau concursul școala, familia, întreaga societate, iar colaborarea este absolut necesară.

Școala trebuie să colaboreze cu familia în domeniul învățării elevului, în domeniul comportamentului, în domeniul dezvoltării fizice, intelectuale, morale și estetice, în domeniul deprinderilor și priceperilor de muncă, igienico-sanitare, în domeniul activităților libere, angajării copilului în diferite domenii de activitate în afară de clasă și școală.

La ședințele cu părinții am dezbătut pe larg modul cum își pot ajuta copiii în învățarea lecțiilor precum și în controlul temelor pentru acasă. Părinții trebuie să cunoască modul în care se controlează și cum poate fi ajutat copilul în cazul în care întâmpină unele greutăți în realizarea lor. Părinții trebuie să cunoască felul în care elevul se comportă față de învățătoare și față de colegii de clasă, dacă purtarea lui pe stradă și în alte locuri este corespunzătoare.

Școala și învățătorul nu poate suplini cu totul lipsa de preocupare a unui părinte. Efortul educativ își găsește eficiența atunci când între cei doi factori, școală și familie există o conlucrare în interesul comun al educării copilului.

Din experiența celor 18 ani la catedră am întâlnit diferite feluri de părinți care „se mândresc” cu atitudinea severă față de copii (copilul plângea când lua calificativul Suficient sau Bine, spunând că va fi bătut sau certat), „familii severe”, „familii permissive”, familii în care toți se învârt în jurul poftelor copilului. În nici unul dintre cazurile enumerate mai sus nu se realizează o educație sănătoasă. Mediul influențează, iar educația acționează nu însă independent ci corelativ.

Din diferite chestionare administrate în diverse perioade ale anului școlar mi-am dat seama de fel de fel de părinți interesați sau nu de școală și de viitorul copilului său. Am reușit să cunosc atmosfera și climatul educativ din familie, structura familiei, condițiile materiale, comportamentul părinților față de elevi, dezvoltarea fizică, starea sănătății și dezvoltarea psihică. Punctajul obținut după interpretarea răspunsurilor m-a ajutat să trag concluzia că există o relație fructuoasă între școală și familie cu unii părinți, dar și o relație bună, care poate și trebuie îmbunătățită cu cealaltă parte a lor.

Părinții au venit cu idei de rezolvare a unor activități extrașcolare: concursuri de „Muncă și creație”, (materiale refolosibile), „Parada costumelor ciudate”, permițând părinților să vadă manifestările elevilor, rezultatul muncii lor, trăirile și comportamentul acestora.

Pentru cunoașterea amănunțită a împrejurărilor de viață pe care le trăiește elevul am efectuat vizite la domiciliul lor.

În cadrul lectoratelor cu părinții am prezentat teme axate pe rolul familiei în educația școlarului mic: „Ce trebuie să știe părinții?”, „Cum învățăm mai ușor?”, „Modelul familial”, „Condițiile de mediu pentru pregătirea lecțiilor”, „Cunoașterea anturajului copiilor”, „Îndrumarea și verificarea lecturii particulare”, „Pregătirea psihologică a copiilor în vederea integrării lor în ciclul gimnazial”, etc. De un real folos a fost auxiliarul „Meseria de părinte”, Ed. Aramis.

Noi învățătorii, trebuie să fim deschiși spre trebuința de a afla, de a cunoaște, pentru a le cultiva atașamentul față de școală și învățatură, dragostea și interesul pentru cunoaștere.

„Educația este un proces al vieții și nu o pregătire pentru viață.

Cred că, școala trebuie să reprezinte viața actuală, viață tot atât de reală și de vitală pentru copil ca aceea pe care el o duce în familia sa, cu vecinii săi, pe locurile lui de joacă.” (John Dewey)

Părinții trebuie conștientizați, că singura investiție de valoare pe care o familie o poate face pentru copil este investiția pentru mintea și sufletul acestuia.

### **Bibliografie:**

Stănciulescu, E., *Sociologia educației familiale*, Ed. Polirom, Iași, 2003;

Sterm, H.H., *Educația părinților în lume*, Institutul pentru Educație al UNESCO, E.D.P., București, 1972;

Vrasmas, E., *Educația și consilierea părinților*, Ed. Aramis, București, 2004;